

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Педагогічний факультет
Кафедра дошкільної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”:

Перший проректор

Набока Набока О.Г.
«30» серпня 2021 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ШИРОКОГО ВИБОРУ
«СОЦІАЛЬНА РОБОТА З РІЗНИМИ ТИПАМИ СІМЕЙ»

мова навчання українська

Слов’янськ – 2021 р.

Розробник:

Коношенко Н.А., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної освіти ДВНЗ «ДДПУ»

Рецензенти:

Панасенко Е.А., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології ДВНЗ «ДДПУ»

Трубник І. В., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної роботи ДВНЗ «ДДПУ»

Робоча навчальна програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри дошкільної освіти

Протокол № 1 від 27 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри

_____

С.М. Курінна

Погоджено групою забезпечення спеціальності 232 Соціальне забезпечення

Керівник групи забезпечення

_____

С.В. Коношенко

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

30 серпня 2021 р.

протокол №1

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Вибіркова	
Загальна кількість годин – 90	Рік підготовки:	
	Семестр	
	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 3 самостійної роботи студента – 2	24 год.	4 год.
	Практичні	
	24 год.	6 год.
	Самостійна робота	
	42 год.	80 год.
	Вид контролю: залік	

Метою вивчення навчальної дисципліни «Соціальна робота з різними типами сімей» є навчити студентів критично оцінювати результати наукових досліджень і різні джерела знань про практики соціальної роботи з різними типами сімей, формулювати висновки та рекомендації щодо їх впровадження; самостійно й автономно знаходити інформацію необхідну для професійного зростання, опановувати її, засвоювати та продукувати нові знання, розвивати професійні навички та якості; аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем сім'ї, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи з різними типами сімей.

**2. Матриця результатів навчання, методів навчання, методів контролю з навчальної дисципліни
«Соціальна робота з різними типами сімей»**

Результати навчання	Методи навчання	Методи контролю
<p>Критично оцінювати результати наукових досліджень і різні джерела знань про практики соціальної роботи з різними типами сімей.</p> <p>Формулювати висновки та рекомендації щодо їх впровадження.</p> <p>Самостійно й автономно знаходити інформацію необхідну для професійного зростання, опановувати її, засвоювати та продукувати нові знання, розвивати професійні навички та якості.</p> <p>Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем сім'ї, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи з різними типами сімей.</p>	<p>Метод проблемного викладення матеріалу, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, самостійна робота, кейс-метод, метод проєктів, створення ситуацій зацікавленості, проведення та аналіз і самоаналіз заходів, самостійна робота.</p>	<p>Усний фронтальний контроль, письмовий індивідуальний контроль, метод самоконтролю, перевірка самостійної роботи, тестування.</p>

--	--	--

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	зокрема				усього	зокрема			
		л	пр	-	с.р.		л	пр	-	с.р.
Тема 1. Сім'я як фактор соціалізації та інститут виховання	7	2	2	-	3	7	1	-	-	6
Тема 2. Типологія сімей	7	2	2	-	3	7	1	-	-	6
Тема 3. Державна система підтримки сімей	7	2	2	-	3	7	1	-	-	6
Тема 4. Соціально-педагогічна робота з сім'ями, які опинилися в складних життєвих обставинах	7	2	2		3	7	1	-	-	6
Тема 5. Теоретичні засади соціально-педагогічної роботи з асоціальними сім'ями	7	2	2	-	3	7	-	1	--	6
Тема 6. Теоретичні	7	2	2	-	3	7	-	1	-	6

засади соціально-педагогічної роботи з сім'ями, які виховують дітей з обмеженими можливостями										
Тема 7. Теоретичні засади соціально-педагогічної роботи з молодими сім'ями	7	2	2	-	3	7	-	1	-	6
Тема 8. Технологія соціально-педагогічної роботи з багатодітною сім'єю	7	2	2	-	3	7	-	1	-	6
Тема 9. Технологія соціально-педагогічної роботи з неблагополучною сім'єю	7	2	2	-	3	7	-	1	-	6
Тема 10. Технологія соціально-педагогічної роботи з сім'ями мігрантів та біженців	7	2	2	-	3	7	-	1	-	6
Тема 11. Технологія соціально-	10	2	2	-	6	10	-	-	-	10

педагогічної роботи з прийомними родинами										
Тема 12. Технологія соціально-педагогічної роботи з сім'ями військовослужбовців	10	2	2	-	6	10	-	-	-	10
Усього годин	90	24	24	-	42	90	4	6	-	80

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Сім'я як науковий феномен та фактор соціалізації особистості	2	1
2	Класифікація сімей	2	1
3	Характеристика державної системи підтримки сімей	2	1
4	Технологія соціальної роботи з сім'ями, які опинилися в складних життєвих обставинах	2	1
5	Соціальна роботи з асоціальними сім'ями	2	-

6	Соціальна робота з сім'ями, які виховують дітей з обмеженими можливостями	2	-
7	Соціальна робота з молодими сім'ями	2	-
8	Соціальна робота з багатодітною сім'єю	2	-
9	Соціальна робота з неблагополучною сім'єю	2	-
10	Соціальна робота з сім'ями мігрантів та біженців	2	-
11	Соціальна робота з прийомними родинами	2	-
12	Соціальна робота з сім'ями військовослужбовців	2	-
	Усього:	24	4

4.2. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Характеристика сім'ї як фактору соціалізації особистості	2	-
2	Ознаки і типологія сімей	2	-
3	Сутність і структура державної системи підтримки сімей	2	-

4	Зміст, форми і методи соціальної роботи з сім'ями, які опинилися в складних життєвих обставинах	2	-
5	Зміст, форми і методи соціальної роботи з асоціальними сім'ями	2	1
6	Зміст, форми і методи соціальної роботи з сім'ями, які виховують дітей з обмеженими можливостями	2	1
7	Зміст, форми і методи соціальної роботи з молодими сім'ями	2	1
8	Зміст, форми і методи соціальної роботи з багатодітною сім'єю	2	1
9	Зміст, форми і методи соціальної роботи з неблагополучною сім'єю	2	1
10	Зміст, форми і методи соціальної роботи з сім'ями мігрантів та біженців	2	1
11	Зміст, форми і методи соціальної роботи з прийомними родинами	2	-
12	Зміст, форми і методи соціальної роботи з сім'ями військовослужбовців	2	-
	Усього:	24	6

4.3. Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість
---	------------	-----------

з/п		годин	
		Денна	Заочна
1	Сім'я як фактор соціалізації та інститут виховання	3	6
2	Типологія сімей	3	6
3	Державна система підтримки сімей	3	6
4	Соціально-педагогічна робота з сім'ями, які опинилися в складних життєвих обставинах	3	6
5	Теоретичні засади соціально-педагогічної роботи з асоціальними сім'ями	3	6
6	Теоретичні засади соціально-педагогічної роботи з сім'ями, які виховують дітей з обмеженими можливостями	3	6
7	Теоретичні засади соціально-педагогічної роботи з молодими сім'ями	3	6
8	Технологія соціально-педагогічної роботи з багатодітною сім'єю	3	6
9	Технологія соціально-педагогічної роботи з неблагополучною сім'єю	3	6
10	Технологія соціально-педагогічної роботи з сім'ями мігрантів та біженців	3	6
11	Технологія соціально-педагогічної роботи з прийомними родинами	6	10
12	Технологія соціально-педагогічної роботи з сім'ями військовослужбовців	6	10

	Усього	42	80
--	--------	----	----

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Результати навчання студентів із вивчення навчальної дисципліни визначаються у балах, які виставляються згідно з критеріями оцінювання.

Оцінювання результатів навчання здійснюється під час проведення навчальних занять (лекційні, практичні) та самостійної роботи. Для студентів заочної форми бали розподіляються пропорційно годинам у навчальному плані, відведеним на навчальні заняття та самостійну роботу.

Оцінювання результатів навчання студентів у процесі *лекційного заняття* виставляється за такими критеріями: присутність здобувача на лекції (0,5 балів), складання її конспекту та активна участь у процесі лекції (0,5 балів).

Відповідь на *практичному занятті* оцінюється за наступними критеріями:

3 бали - здобувач у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні завдань, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання.

2 бали - здобувач володіє навчальним матеріалом, формулює нескладні висновки, може узагальнювати набуті знання і частково застосовувати їх у вирішенні завдань, аргументація на достатньому рівні.

1 бал - здобувач загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стисло характеристику питання, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні неточності як у відтворенні матеріалу, так і у висновках, аргументація низька, використання набутих знань у вирішенні

завдань на низькому рівні.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється у 40 б. (денна форма навчання) та 72 б. (заочна форма навчання).

Результати поточного контролю рівня знань студентів очної та заочної форм навчання (кількість отриманих балів) обов'язково доводяться викладачем у наприкінці кожного заняття до відома всіх студентів і виставляються в «Журналі обліку поточної успішності та відвідування занять» та є підставою для одержання допуску до підсумкового контролю.

Шкала оцінювання: національна та накопичувальна 100-бальна

За накопичувальною 100-бальною шкалою	За національною шкалою	
	<i>для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт</i>	<i>для заліків</i>
90 – 100 балів	відмінно	зараховано
89 – 75 балів	добре	
60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 – 25 балів	неприйнято	

Оцінювання результатів навчання у формі семестрового заліку проводиться по закінченні вивчення навчальної дисципліни, зазвичай, на останньому практичному занятті або в період до початку екзаменаційної сесії відповідно до графіка освітнього процесу. На останньому аудиторному занятті викладач оголошує здобувачам вищої освіти відкрито (у присутності групи)

накопичені ними бали поточного оцінювання з навчальної дисципліни, отримані під час лекційних, практичних занять та за виконану самостійну роботу. Залік, як форма контролю, передбачає зарахування здобувачеві балів, накопичених за результатами поточного оцінювання з навчальної дисципліни (за наявності у здобувача не менше 60 балів за поточну роботу - без додаткового опитування) й не вимагає обов'язкової присутності здобувача вищої освіти. Здобувач має право (за бажанням) підвищити власний результат оцінювання в балах з навчальної дисципліни, де формою контролю є залік, шляхом виконання завдань самостійної роботи, але не пізніше ніж до початку екзаменаційної сесії.

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (денна форма навчання)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
Т 1	1	0	4	1	3	1
Т 2	1	0	4	1	3	1
Т 3	1	0	4	1	3	1
Т 4	1	0	4	1	3	1
Т 5	1	0	4	1	3	1
Т 6	1	0	4	1	3	1
Т 7	1	0	4	1	3	1
Т 8	1	0	4	1	3	1

T 9	1	0	4	1	3	1
T 10	1	0	4	1	3	1
T 11	1	0	4	1	5	1
T 12	1	0	4	1	5	1
Разом	12	0	48	12	40	12

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (заочна форма навчання)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
T 1	1	0	-	-	6	1
T 2	1	0	-	-	6	1
T 3	1	0	-	-	6	1
T 4	1	0	-	-	6	1
T 5	-	-	4	1	6	1
T 6	-	-	4	1	6	1
T 7	-	-	4	1	6	1
T 8	-	-	4	1	6	1
T 9	-	-	4	1	6	1
T 10	-	-	4	1	6	1

Т 11	-	-	-	-	6	1
Т 12	-	-	-	-	6	1
Разом	4	0	24	6	72	12

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: завдання для поточного та підсумкового контролю, залік, реферати, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, студентські презентації та виступи на наукових заходах, інші види індивідуальних та групових завдань.

7. Рекомендована література

Основна

1. Автушенко, Ірина Борисівна. Державна політика України щодо соціального захисту військовослужбовців та членів їх сімей (1991–2014 рр.): [монографія] / Ірина Автушенко. - Київ : ІНК ОС, 2019. - 415 с.

2. Гера, Тетяна. Супровід інтеграції сімей переселенців: технологія роботи асистента родини: [підручник] / Тетяна Гера ; Дрогобиц. держ. пед. ун-т ім. Івана Франка. - Дрогобич : РВВ Дрогоб. держ. пед. ун-ту ім. Івана Франка, 2018. - 243 с.

3. Дакал, Алла Василівна. Державна політика України у сфері захисту прав дітей: сучасний стан і напрями розвитку : монографія / А. В. Дакал ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - Київ : НАДУ, 2019. - 297 с.

4. Іванова, Ірина Борисівна. Методи соціальної роботи (на основі державних стандартів соціальних послуг): навч. посіб. / Іванова І. Б. - Київ : Ун-т "Україна", 2018. - 301 с.

5. Кириленко, Валентина Граціянівна. Консультативні практики в соціальній роботі: навч.-метод. посіб. / Кириленко В. Г. - Київ : Університет "Україна", 2020. - 357 с.

6. Коношенко Н.А. Соціально-педагогічна робота з різними типами сімей : Курс лекцій. Слов'янськ : Видавництво «Друкарський двір», 2019. 34 с.

7. Соціальна робота з вимушеними переселенцями в сучасній Україні: монографія / Борисова О. В. [та ін.] ; Луган. нац. аграр. ун-т. - Київ : Кондор, 2019. - 465 с.

8. Соціальна робота з особами з особливими потребами : навч. посіб. / [уклад. Г. В. Фещенко] ; Черкас. облдержадмін., Департамент освіти і науки, Комун. ВНЗ "Уман. гуманітар.-пед. коледж ім. Т. Г. Шевченка". - Умань : Сочінський М. М. [вид.], 2020. - 134 с.

Допоміжна:

1. Автушенко, Ірина Борисівна. Державна політика України щодо соціального захисту військовослужбовців та членів їх сімей (1991–2014 рр.): автореф. дис. ... д-ра іст. наук : 20.02.22 / Автушенко Ірина Борисівна ; Нац. акад. сухопут. військ ім. Петра Сагайдачного, Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. - Львів, 2020. - 43 с.

2. Пірен, Марія Іванівна. Соціальна робота у територіальній громаді: теорія та практика : підручник / М. І. Пірен ; Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - Чернівці : ЧНУ ім. Ю. Федьковича : Рута, 2019. - 327 с.

3. Раєвська, Яна Миколаївна. Теорія і практика психологічного забезпечення міжпрофесійної взаємодії фахівців соціальної сфери: монографія / Я. М. Раєвська ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка НАПН України. - Київ : Панькова А. С. [вид.], 2020. - 343 с.

4. Реформування системи соціальних послуг в Україні: проблеми та перспективи : колект. монографія / [Н. І. Кривоконь та ін. ; за ред. д-ра

психол. наук, проф. Н. І. Кривоконь] ; Чернігів. нац. технол. ун-т, Навч.-наук. ін-т права і соц. технологій. - Чернігів : ЧНТУ, 2019. - 107 с.

5. Рідкодубська, Г. А. Професійна мобільність майбутнього працівника соціальної сфери: теорія та практика: монографія / Г. А. Рідкодубська ; Хмельниц. нац. ун-т. - Хмельницький : Мельник А. А., 2018. - 296 с.

6. Романова, Н. Ф. Соціальне партнерство: навч.-метод. посіб. / Н. Ф. Романова, І. П. Мельник ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Ф-т соц.-екон. освіти. - Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2017. - 238 с.

7. Система соціальної допомоги людям похилого віку: навч. посіб. / [уклад.: Я. М. Раєвська, Л. П. Мельник, Ж. В. Мельник] ; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. - Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2019. - 187 с.

8. Скочко, Максим Олександрович. Організаційно-змістові засади надання соціальних послуг у сільській місцевості: дис. ... д-ра філософії : 231 - Соціальна робота, 23 - Соціальна робота / Скочко Максим Олександрович ; Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. - Умань, 2021. - 223 с.

9. Стан та перспективи соціальної безпеки в Україні: експертні оцінки: [колект.] монографія / [О. Ф. Новікова та ін. ; наук. ред. О. Ф. Новікова] ; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Ін-т економіки пром-сті НАН України. - Київ ; Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2018. - 183 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Закон України „Про соціальні послуги” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/966-15>.

2. Закон України „Про соціальну роботу з дітьми та молоддю” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2558-14>.

3. Електронний каталог бібліотеки ДВНЗ «Донбаський державний

педагогічний університет» - Режим доступу : <http://ddpu.edu.ua:8081/au>

4. Електронні ресурси Національної бібліотеки України імені В. Вернадського – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/node/2116>.

5. Карітас України : звітні матеріали соціологічного дослідження „Діти групи ризику: особливості соціальної поведінки” в рамках проєкту „Допомога дітям вулиці” [Електронний ресурс]. / Режим доступу: http://caritas-ua.org/index.php?option=com_content&task=view&id=220&Itemid=23

6. Національний репозитарій академічних текстів – Режим доступу : <http://nrat.ukrintei.ua>.

7. Типове положення про центр соціально-психологічної реабілітації дітей : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF>.

9. Посилання на дистанційний курс

Сторінка курсу в Moodle :

<http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=1304>